

Furkan Güven TAŐTAN

Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi Hukuk Fakóltesi
Medeni Hukuk Anabilim Dalı Araştırma Görevlisi

**TÜRK SÖZLEŞME HUKUKUNDA
KİŞİSEL VERİLERİN KORUNMASI**

İÇİNDEKİLER

TAKDİM	VII
ÖNSÖZ	XI
İÇİNDEKİLER.....	XIII
KISALTMALAR.....	XXIII
GİRİŞ.....	1

BİRİNCİ BÖLÜM KİŞİSEL VERİLERİN KORUNMASINA İLİŞKİN TEMEL KAVRAMLAR

§ 1. KİŞİSEL VERİ KORUMA HUKUKU ve KİŞİSEL VERİLERİN KORUNMASINA İLİŞKİN DÜZENLEMELER.	7
A. KİŞİSEL VERİ KORUMA HUKUKU.....	7
B. ULUSLARARASI DÜZENLEMELER	10
1. Özel Yaşamın Gizliliğinin ve Sınır Ötesi Veri Akışının Korunmasına İlişkin Rehber İlkeler	10
2. Bilgisayarla İşlenen Kişisel Veri Dosyalarına İlişkin Yönlendirici İlkeler.....	10
3. Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi	11

4.	108 No'lu Kişisel Verilerin Otomatik İşleme Tabi Tutulması Karşısında Bireyin Korunması Sözleşmesi ve 181 No'lu Ek Protokol.....	12
C.	AVRUPA BİRLİĞİ DÜZENLEMELERİ	13
1.	95/46/EC Sayılı Kişisel Verilerin İşlenmesi ve Serbest Dolaşımı Bakımından Bireylerin Korunmasına İlişkin Avrupa Parlamentosu ve Avrupa Konseyi Direktifi	13
2.	Avrupa Birliği Temel Haklar Şartı	14
3.	Avrupa Birliği Genel Veri Koruma Tüzüğü (GDPR)	15
a.	Tüzüğün Hukuki Niteliği	15
b.	Tüzüğün Getirdiği Yenilikler	16
aa.	Uygulama Alanı.....	16
bb.	Rıza Kavramı.....	17
cc.	Çocukların Kişisel Verileri	17
dd.	Unutulma Hakkı	17
ee.	Tasarımla Veri Koruma	18
ff.	Varsayılan Ayarlarla Veri Koruma.....	19
gg.	Veri Koruma Etki Değerlendirmesi.....	19
hh.	Veri Koruma Görevlisi.....	20
ii.	Hukuka Aykırı İşlemeye Karşı Bildirim Sistemi	20
jj.	Tek Otoriteyle Muhatap Olma İlkesi	20
kk.	İdari Para Cezaları	21
D.	ULUSAL DÜZENLEMELER.....	21
1.	Genel Olarak	21
2.	6698 Sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanunu	23
a.	Kanunun Amaç ve Kapsamı	23
b.	Kanunun Zaman Bakımından Uygulanması.....	24
c.	Kanunun Genel Olarak Değerlendirilmesi.....	24
§ 2.	KİŞİSEL VERİLER ve KİŞİSEL VERİLERİN İŞLENMESİ...26	
A.	KİŞİSEL VERİ KAVRAMI VE UNSURLARI	26
1.	Belirli veya Belirlenebilir Gerçek Kişi.....	28
a.	Gerçek Kişi	28
aa.	Tüzel Kişilere İlişkin Tartışmalar.....	29

bb. Ölen Kişilerin Verilerine Dair Tartışmalar.....	30
cc. Cenine İlişkin Verilerin Korunması.....	32
b. Kişinin Belirli veya Belirlenebilir Olması.....	34
2. Bilgi.....	36
3. Bilginin Kişiyeye İlişkin Olması.....	39
B. KİŞİSEL VERİ TÜRLERİ.....	40
1. Özel Nitelikli Kişisel Veriler.....	40
2. Genel Nitelikli Kişisel Veriler.....	42
C. KİŞİSEL VERİLERİN İŞLENMESİ.....	43
D. KİŞİSEL VERİLERİN İŞLENMESİNE HÂKİM OLAN İLKELER.....	44
1. Hukuka ve Dürüstlük Kurallarına Uygun Olma.....	45
2. Doğru ve Gerekliğinde Güncel Olma.....	47
3. Belirli, Açık ve Meşru Amaçlar için İşlenme.....	47
4. İşlendikleri Amaçla Bağlantılı, Sınırlı ve Ölçülü Olma.....	48
5. İlgili Mevzuatta Öngörülen veya İşlendikleri Amaç için Gerekli Olan Süre Kadar Muhafaza Edilme.....	49
E. KİŞİSEL VERİLERİN İŞLENME ŞARTLARI.....	50
§ 3. KİŞİSEL VERİNİN HUKUKİ NİTELİĞİ.....	51
A. MÜLKİYET HAKKI GÖRÜŞÜ.....	51
B. FİKRİ HAK GÖRÜŞÜ.....	54
C. KİŞİLİK HAKKI GÖRÜŞÜ.....	55
1. Genel Olarak Kişilik Hakkı ve Kişinin Hayat Alanları.....	57
a. Kişilik Hakkının Tanımı, Kapsamı ve Nitelikleri.....	57
b. Münferit Bir Kişilik Hakkı Olarak Kişinin Hayat Alanları.....	59
c. Kamuya Açık Alan.....	59
d. Özel Alan.....	60
e. Gizlilik Alanı.....	60
2. Klasik Kişilik Hakkı Görüşü.....	62

3. Bireyin Kişisel Verilerinin Geleceğini Tayin Hakkı Bağlamında Yeni Kişilik Hakkı Görüşü	63
§ 4. KİŞİSEL VERİ KORUMA HUKUKUNUN SORUMLULUK SÜJELERİ.....	67
A. VERİ SORUMLUSU	67
B. VERİ İŞLEYEN	68
§ 5. DİĞER BAZI KAVRAMLAR.....	70
A. SİLME, YOK ETME VE ANONİM HALE GETİRME	70
B. VERİ GÜVENLİĞİ.....	71

İKİNCİ BÖLÜM

SÖZLEŞME SORUMLULUĞUNDA KİŞİSEL VERİLERİN KORUNMASI

§ 6. CULPA IN CONTRAHENDO SORUMLULUĞU BAĞLAMINDA KİŞİSEL VERİLERİN KORUNMASI.....	75
A. GENEL OLARAK CULPA IN CONTRAHENDO SORUMLULUĞU VE SORUMLULUĞUN HUKUKİ NİTELİĞİ	75
B. SORUMLULUĞUN ŞARTLARI	79
1. Görüşenlerin Gelecekteki Bir Sözleşme için Görüşme Yapması.....	80
2. Hukuka Aykırılık Unsuru: Sözleşme Görüşmelerine İlişkin Yükümlülüklerden Birinin İhlâli	80
3. Görüşenin Zarara Uğraması	80
4. Zarar ile Yükümlülük İhlâli Arasında İliyet Bağı.....	81
5. Kusur	81
C. SORUMLULUK HALLERİ.....	82
1. Kanunda Düzenlenen Genel Hâller	82
2. Doktrin ve Uygulamada Kabul Edilen Hâller.....	82
D. KİŞİSEL VERİLERİN KORUNMASINA ÖZGÜ CİC SORUMLULUĞU HÂLLERİ	83

1. Görüşenlerin Kişisel Verilerinin Rızaları Olmaksızın İşlenmesi	83
2. Veri Sorumlusu ile Veri İşleyen Arasındaki Sözleşme Görüşmelerinde Kişisel Verilerin Paylaşılması	84
3. İnternet Kullanıcılarının Kişisel Verilerinin Çevrimi Davranışsal Reklamcılık Uygulamaları Kapsamında Toplanması	85
E. SORUMLULUĞUN HÜKÜM VE SONUÇLARI	88
F. CIC SORUMLULUĞU HÜKÜMLERİYLE KİŞİLİK HAKKININ KORUNMASINA İLİŞKİN HÜKÜMLERİN YARIŞMASI	90
§ 7. GENEL İŞLEM ŞARTLARI BAĞLAMINDA KİŞİSEL VERİLERİN KORUNMASI.....	91
A. GENEL OLARAK.....	91
B. KİŞİSEL VERİLERİN İŞLENMESİNE YÖNELİK GENEL İŞLEM ŞARTLARININ İDARİ DENETİMİ.....	91
C. KİŞİSEL VERİLERİN İŞLENMESİNE YÖNELİK GENEL İŞLEM ŞARTLARININ YARGISAL DENETİMİ .	92
1. Yürürlük Denetimi	93
2. Yorum Denetimi.....	95
3. İçerik Denetimi	96
§ 8. SÖZLEŞMEDEN DOĞAN BORÇLARIN İFA EDİLMEMESİ BAĞLAMINDA KİŞİSEL VERİLERİN KORUNMASI	98
A. SÖZLEŞMEDEN DOĞAN BORÇLARIN İFA EDİLMEMESİ.....	98
B. İFA ETMEME TÜRLERİ	100
C. SÖZLEŞMEDEN DOĞAN SORUMLULUĞUN ŞARTLARI.....	102
D. KİŞİSEL VERİLERE ÖZGÜ BÖRCÜN İFA EDİLMEMESİ DURUMLARI.....	104
1. Kişisel Verilerin Borca Aykırı Davranış Çeşitleri Kapsamında Değerlendirilmesi.....	104

a. Kişisel Verilerin İşlenmesi Ediminin Değerlendirilmesi	105
b. Kişisel Verilerin Korunması Ediminin Değerlendirilmesi	106
2. Kişisel Veriler ve Zarar Şartı.....	108
3. Kişisel Veriler ve Uygun İlliyet Bağı.....	110
4. Kişisel Veriler ve Kusur	111
§ 9. KİŞİSEL VERİ İŞLEME SÖZLEŞMESİ (KVİS)	112
A. SÖZLEŞMENİN TANIMI VE TARAFLARI	114
B. SÖZLEŞMENİN HUKUKİ NİTELİĞİ.....	114
1. Rızai Sözleşme Niteliği.....	115
2. İsimsiz Sözleşme Niteliği	115
3. İki Tarafa Borç Yükleme.....	118
4. İşgörme Borcu Doğurması.....	119
5. Sürekli Borç Doğurması.....	120
6. Sonuç Borcu Doğurması	121
C. SÖZLEŞME TÜRLERİ	122
D. SÖZLEŞMENİN ŞEKLİ.....	123
E. SÖZLEŞMENİN UNSURLARI	124
1. Kişisel Veri İşleme.....	124
2. Ücret Ödeme	125
3. Taraflar Arasında Anlaşma.....	126
F. SÖZLEŞMENİN HÜKÜM VE SONUÇLARI.....	126
1. Veri İşleyen Borçları	126
a. Kişisel Veri İşleme Borcu	126
b. Şahsen İfa Borcu ve Alt İşleme.....	127
aa. Alt İşleme	129
bb. Alt İşlemede Sorumluluk	130
c. Kişisel Veri İşlerken Gerekli Özeni Gösterme Borcu.	131
d. İş Veri Sorumlusunun Talimatına Uygun Biçimde Yapma Borcu	133

e. Sadakat ve Sır Saklama Borçları	136
f. İlgili Kişileri Aydınlatma Borcu	137
g. Kişisel Verinin İadesi ve Hesap Verme Borcu	138
2. Veri Sorumlusunun Borçları.....	140
a. Ücret Ödeme Borcu.....	140
b. Veri İşleyeni Bilgilendirme Borcu	140
c. Veri İşleyenin Uğradığı Zararları Giderme Borcu	140
d. Veri İşleyeni Üstlendiği Borçtan Kurtarma Yükümlülüğü	141
e. Gider ve Avans Ödeme Borcu	142
G. SÖZLEŞMENİN SONA ERMESİ.....	142
1. Genel Sona Erme Sebepleri	143
2. Özel Sona Erme Sebepleri.....	144
a. Tek Taraflı Sona Erdirme Hakkının Kullanılması (Azil ve İstifa)	144
b. Ölüm, Ehliyetsizlik ve İflas.....	145

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

SÖZLEŞME SORUMLULUĞUNDA HUKUKA AYKIRI ŞEKİLDE İŞLENEN KİŞİSEL VERİLERİ KORUMA YOLLARI

§ 10. HUKUKA AYKIRILIK VE HUKUKA UYGUNLUK SEBEPLERİ.....	149
A. GENEL NİTELİKLİ KİŞİSEL VERİLER AÇISINDAN HUKUKA UYGUNLUK SEBEPLERİ.....	152
1. Açık Rıza	152
a. Tanımı ve Unsurları	152
aa. Belirli Bir Konuya İlişkin Olma.....	153
bb. Bilgilendirmeye Dayanma	153
cc. Özgür İradeyle Açıklanmış Olma	155
b. Örtülü Rıza ve Susma ile İlişkisi	156

c. Rıza Beyanında Bulunma Ehliyeti.....	157
d. Rıza Beyanının Şekli.....	159
e. Rıza Beyanında Bulunma Zamanı ve Beyanın Geri Alınabilmesi.....	159
f. Rıza Yorgunluğu.....	161
2. İşlemenin Kanunlarda Açıkça Öngörülmesi.....	162
3. Üstün Özel Yarar.....	162
4. Üstün Kamusal Yarar.....	163
5. Sözleşmenin Kurulması veya Sözleşmenin İfasıyla İlgili İşleme.....	164
6. Veri Sorumlusunun Hukuki Yükümlülüğünü Yerine Getirmesinin Kişisel Veri İşlemeyi Zorunlu Kılması.....	165
7. Kişisel Verinin İlgili Kişinin Kendisi Tarafından Alenileştirilmesi.....	167
8. Bir Hakkın Tesisi, Kullanımı veya Korunması için Veri İşlemenin Zorunlu Olması.....	167
9. Veri Sorumlusunun Meşru Menfaatleri İçin Veri İşlemenin Zorunlu Olması.....	168
B. ÖZEL NİTELİKLİ KİŞİSEL VERİLER AÇISINDAN HUKUKA UYGUNLUK SEBEPLERİ.....	169
C. 6698 SAYILI KANUNUN İSTİSNALARI.....	171
§ 11. KORUMA YOLLARI.....	172
A. İFA DAVASI VE CEBRİ İCRA.....	172
1. İfa Davası.....	172
2. Cebri İcra.....	174
B. MADDİ TAZMİNAT DAVASI.....	175
1. Akdi İlişki İçerisinde Kişilik Hakkına Dayalı Maddi Tazminat Davası.....	175
2. Tazminatın Hesaplanması ve Tazminatta İndirim Sebepleri.....	177
3. Kişisel Veri İşleme Sözleşmesi Kapsamında Maddî Tazminat Davası.....	179

C. MANEVİ TAZMİNAT DAVASI.....	180
1. Akdî İlişki İçerisinde Kişilik Hakkına Dayalı Manevî Tazminat Davası.....	180
2. Tazminatın Hesaplanması.....	184
D. DİĞER DAVALAR.....	185
1. Önleme Davası.....	185
2. Durdurma Davası.....	187
3. Tespit Davası.....	189
E. SÖZLEŞME SORUMLULUĞU HÜKÜMLERİYLE HAKSIZ FİİL SORUMLULUĞU HÜKÜMLERİNİN YARIŞMASI.....	191
F. 6698 SAYILI KANUNA GÖRE İLGİLİ KİŞİNİN ZARARIN GİDERİLMESİNİ TALEP ETME HAKKI (m. 11/ğ).....	192
G. DAVANIN TARAFLARI.....	194
1. Davacı Taraf.....	194
2. Davalı Taraf.....	196
H. ZAMANAŞIMI.....	197
I. YETKİLİ MAHKEME.....	197
SONUÇ.....	199
EKLER.....	205
A. ÖRNEK KİŞİSEL VERİ İŞLEME SÖZLEŞMESİ.....	205
B. ÖRNEK AYDINLATMA BEYANI.....	210
KAYNAKÇA.....	213
MADDE İNDEKSİ*.....	229